

nášel na téma: »O exekuci proti státu«. Jeho zajímavé vývody podané zhuštěnou a přece velmi jasnou formou, které vyzněly kladnou odpovědí na danou otázku, byly vyslechnuty s velikým zájmem. Přednáška tato vyšla tiskem v minulém ročníku (1925) »České Advokacie«. Předsedající sekč. šéf Joachim v souhlase s vývody přednášejícího přičinil několik poznámek se stanoviska práva správního. — 2. schůze členská konala se dne 12. listopadu 1925. Předsedající v zast. H. jednatel dr. Frant. Čáda udělil slovo s. dr. Vlad. Solnařovi, který přednášel »O reformě trestního práva a řízení v Itálii«. Přednáška vyjde tiskem. K jeho vývodům se připojil univ. prof. dr. Aug. Miříčka, který zejména upozornil na vady italské osnovy trestního zákona, zvláště na její příliš teoretický ráz. — 3. schůze členská konala se dne 19. listopadu 1925. Předsedající starosta prof. dr. Hermann-Otavský zahájil schůzi posmrtnou vzpomínkou na zesnulého člena adv. dr. Motejla, a udělil slovo univ. prof. dr. Mil. Stiebrovi k přednášce »Volební a politické strany«. Na jeho zajímavé vývody navázala se velmi čilá, hodinová debata, již se zejména zúčastnil adv. dr. Slabý, který odporoval názoru, že politické strany jsou právníckými osobami a poukázal na obtíže, které tato otázka působí v praxi a zvláště tam, kde se má exekučně vymáhati náklad na volební listiny od strany podlehnoucí. Dále kritizuje některá ustanovení zákonná, jak se v praxi osvědčila a vyslovuje se jmenovitě pro přesnou formulaci pojmu strany politické a volební. Přednášející prof. Stieber vysvětlil své vývody v přednášce a uznal nedostatečnost formulace a upozornil, že v podstatě rozdělení na politické a volební strany je dělitko volebního soudu. V další debatě spect. prof. Hoetzel připomíná retrospektivu vývoje pokládá subjektivitu politických stran za pochybnou. Min. rada Chour vyslovuje se pro názor, že politická strana není právníckou osobou, že však s ní jako s právníckou osobou volební řády počítají. Po dalších poznámkách dr. Slabého, m. r. Choura, redaktora Hrabánka a doslovu přednášejícího prof. Stiebra, který zejména v otázce, zda politické strany sluší pokládati za právnícké osoby, poukázal na vývoj, jenž přináší nám zcela nové formulace, zakončil předsedá prof. Hermann-Otavský schůzi. — 4. schůzi členskou konala Právnická Jednota dne 26. listopadu 1925. Předsedá starosta prof. dr. Hermann-Otavský zahájil schůzi velmi četně navštívenou, udělil slovo sen. pres. K. Fliedrovi k přednášce »Kostelní patronát v pozemkovém přidělovém řízení«. O zájmu, jaký tato přednáška vzbudila, nejlépe svědčí debata, v níž obšírnou řečí vysvětlil sekč. šéf Státního pozemkového úřadu dr. Novák praxi v otázce patronátní. Obě řeči, jak přednáška, tak i vývody s. š. dr. Nováka budou uveřejněny tiskem. K jejich vývodům připojil se just. lichtenštejnský rada dr. Kaplan, který ukázal na příkladech, jaké nesnáze působí otázka patronátní v praxi demonstruje je zvláště ukázkami řešení přidělového z někdejšího lanškrounského a uhřetovského panství. — 5. schůze členská, poslední v podzimním období r. 1925, konala se dne 3. prosince 1925. Předsedající starosta prof. dr. Hermann-Otavský udělil slovo univ. doc. dr. R. Rausche-rovi k přednášce »Vývoj parlamentarismu v Polsku«. Přednášející nastínil vývoj polského sněmovnictví, jenž úzce souvisí s vývojem polské šlechty. Ustálení polských sněmovních poměrů lze však datovati teprve stol. XV., protože vadila značná decentralizace země. Proto funguje řada sněmíků, zprvu orgánů samosprávných. Pro další vývoj je rozhodno privilegium něšavské. V XVII. až XVIII. stol. se konečně ustaluje dosti značný senát, který je částí valného sněmu, jehož druhým dílem je poslanecká sněmovna, do níž však poslanci jsou vysláni ze sněmíků. Přednášející pak vysvětlil zejména známé liberum veto. Ča.

Ze síně promoční. Koncem minulého měsíce byla konána na právnické fakultě promoce zajímavá tím, že promotorem byl profesor fakulty, promovendem jeho syn. Promotor pronesl při tom před přijetím slibu doktorandova krásná slova, která zasluhují, aby neupadla

v zapomenutí a aby si je uvědomili všichni, kdo přijímají z rukou fakulty hodnost doktora práv. Promotor promluvil v podstatě takto:

»Zvolil sis povolání právnické. I při něm může ti býti to, k čemu jsi byl doma veden, dobrým vůdcem. Zachováš-li si vždy smysl pro povinnost a odpovědnost, budeš-li vždy svědomitě uvažovati a rozhodovati, nedáš se nikdy strhnouti k nespravedlnosti a ke stranickosti, a nedáš se nikdy do služeb nepravdy a nepoctivosti. Pak najdeš, vykonávaje své povolání, vždy to pravé vnitřní uspokojení, jež člověku dává duševní klid a štěstí; a zároveň budeš mítí hřejivé vědomí, že dobře sloužíš svým bližním, svému státu a lidstvu.

Povolání právnické neprávem bývá srovnáváno s povoláním lékařským; právník je povolán mnohdy k tomu, aby léčil zla, jimiž lidská společnost trpí a jimiž klidné a nerušené soužití její bývá ohrožováno. A jako lékař, nevystačí ani právník jen s prostředky profylaktivními, nýbrž bývá nucen užiti i prostředků chirurgických. A tu často tvrdou rukou musí zasáhnouti v životní osudy svých bližních. Uloží-li ti život jednou i tuto povinnost, nezapomínej, že to, co svou činností spolutváříš, není něco neživého, není snad pouhým předmětem úředního jednání, ale měj vždy na mysli, že to je člověk jako ty, že to je tvůj bližní, v jehož život snad bolestně zasahuješ, a že s jeho životem, s jeho osudem jsou spiaty osudy jiných, kteří se nijak neprovinili. Nespokojuj se tím, že mu ukážeš jen na studený předpis toho neb onoho zákona, ale dej mu zároveň znáti, že s ním cítíš jako jeho spolubližní. Spojovat se spravedlností i lidskost, toť to pravé a krásné. Tím i svou, mnohdy velmi tvrdou povinnost ulehčíš — a snad i v tom druhém vznítíš božskou jiskru, která v koutku jeho duše zavalena dríme, vstípiš mu vědomí, že nebylo lze jinak, smíříš ho s jeho osudem a snad i obrátíš na pravou cestu, čímž prokážeš i jemu i právnímu řádu i lidstvu službu nemalou.

Nyní ještě několik slov ode mne nejen jako otce, ale také jako člena profesorského sboru naší právnické fakulty. Osvědčil jsi vědomosti potřebné pro dosažení hodnosti doktorské . . . Tím přinášíš si do života nutné základy. Je to cenná hřivna, která nesmí býti zakopána. Na těchto základech nutno ti nyní sebevzděláním a bedlivým sledováním života budovati a pracovati dále tak, aby tato hřivna vydala užitek mnohonásobný.«

V. r.

Sociologie voleb, přednáška Dra B. Klinebergra, pořádaná I. sekcí Sociálního ústavu Československé republiky spolu s Masarykovou sociologickou společností dne 9. listopadu t. roku. — Volba není sociologickým aktem, proto lze jen mluvit o účelu volby. Volby plní účel, jsou prostředkem k němu; účelem jest reprezentace veřejných sborů — parlamentu jako sboru nejširšího. Volba jest jen umělou konstrukcí; konstruování volby jest pak činem vládní moci. Historie učí, že volby jsou takové, jaký jest jim dán účel vládní moci; ve vývoji voleb spatřujeme různé fáse; první vidíme ve zřízení stavovském, kde stojí stavy proti moci královské a povolují původně jen berně, později pak stávají se i sborem poradním. Ve druhé fazi šíří se kruh sboru a přibírá t. zv. čtvrtý stav — venkovský lid; ve třetí fazi venkovský lid se rozšiřuje o pracující třídy; lid pak zjednáva si stále větší a větší vliv.

Srovnáním fasí vidíme, že až do poslední doby — i v konstituční monarchii — má lid pouze hlas poradný; hlava státu má v rukou osud lidu, rozhoduje samostatně o míru a válce; subjektem moci vládní tu jest monarcha, kdežto lid jen předmětem moci státní.

Stav tento doznal změny světovou válkou; lid sám stává se předmětem moci státní, přejímá vládu do svých rukou. To jest i u nás vyjádřeno v ústavní listině: lid jest jediný zdroj veškeré státní moci, president republiky jest volen, parlament musí býti svolán dvakráte do roka, zákon může vejíti v platnost za určitých okolností i tehdy, nepodepíše-li jej president republiky; nepřijme-li návrh zákona parlament, může si vláda dátí o něm rozhodnouti hlasováním lidu. Volba do sněmoven koná se dle zásady poměrného zastoupení.